

[illegible]

[illegible]

geçmek ve yardımlaşmak şarttır. Akşam-sabah yüz
yüz geldiğimiz, her zaman görüştüğümüz insanlar,
komşularımız sayılır. Büyük müfessir İmam
Kurtîbî bu ayetin tefsirinde konuya dikkatlerimizi şöyle ¸eker:
“Görüyor musun? Allah ana babaya ve akrabaya
iyilikten sonra komşuları zikretmiş ve haklarına riayet edilmesini emretmiştir.”
Nisa suresinin 36. ayetinde, YAKIN KOMŞU ve UZAK KOMŞU olarak
iki kelime ge¸mektedir. Değişik ¸lere
göre komşu sınıflamaları yapılır. Bunlardan evleri yahut evlerine giriş kapıları birbirine bitişik
olanlara “kapı komşusu” adı verilir. YAKIN KOMŞU:
Akraba veya evleri birbirine yakın olanlara “yakın komşu” denir.
UZAK KOMŞU: Evleri birbirine pek yakın veya akraba olmayan yahut
gayr-i M¸slim (Yahudi, Hristiyan) olanlara da “uzak komşu” denir.
Burada zikredilen yakınlık-uzaklık meselesinde tam bir a¸ıklık
yoktur. Kapı komşusu dışında olanlar veya akraba haricindekiler yakın komşu mu, uzak komşu mu
kabul edilecektir? Ne kadar yakınlık, ne kadar uzaklık bu hususta ¸ olarak
alınacaktır? Rivayete göre Hz Aişe (RA) bunun her taraftan kırk evlik bir mesafe olduğunu ve
bunlar arasında komşuluk hukukunun olacağını s¸ylemiş, Hz. Ali (RA) da, bir kimsenin
sesinin duyulabileceği yere kadar olan mesafe i¸inde kalanların komşu sayıldığını ifade
etmiştir. Hz. Peygamber (SAV)’ın yaptığı bir sınıflamaya
göre hakları y¸nden komşular ¸ gruba ayrılır: 1-) ¸ HAKKA SAHİP KOMŞULAR: Bunlar hem akraba, hem m¸sl¸man olanlardır. Bunların
komşu, akraba ve m¸sl¸man olmaktan doğan ¸ ¸eşit hakları
vardır. 2-) İKİ HAKKA SAHİP KOMŞULAR: Akraba dışındaki m¸sl¸man komşular.
Bunların komşu ve m¸sl¸man olmaktan ileri gelen iki ¸eşit komşuluk hakları
vardır. 3-) BİR HAKKA SAHİP KOMŞULAR: Akraba ve m¸sl¸man olmayanlardır.
Bunlar, akraba olmayan Ehl-i kitap (Yahudi, Hristiyan) veya m¸şrik komşulardır. Bunların
sadece komşu olmalarından kaynaklanan bir t¸r hakları bulunur.
Kısaca belirtmek gerekirse, komşu tabirine, M¸sl¸man,
Yahudi, Hristiyan, k¸fir, ¸bid-f¸sık, dost-d¸şman, mukim-misafir,
zararlı-zararsız, yakın-uzak istisnasız b¸t¸n komşular d¸ildir.
Kelimenin Arap¸a karşılığından da a¸ık¸a
anlaşılacağı gibi, “birbirine yakın, bitişik (m¸cavir) olma”nın getirdiği bir takım
sosyal vecibeler ve ilişkiler d¸eni vardır. Bunlara genel ifadesiyle
“KOMŞULUK” denir. Komşuluk ilişki ve vecibeleri,
k¸ yerleşim b¸lgelerinde (k¸y, kasaba vb.) sosyal dayanışma ve
b¸nleşme a¸ısından ¸ok ¸nemlidir ve titizlikle korunmaya
¸alışılır. Eskilerin “EV ALMA, KOMŞU AL” s¸z¸ de bu
hassasiyetin bir ifadesi sayılır. Ger¸ekten kapalı cemaat arz
eden ve şehirleşmenin az olduğu y¸relerde komşular birbirlerini ziyarete giderler,
yardımlaşırlar, korurlar. Halk arasında komşu olmadıkları halde bir
eve sık sık ziyaret yapan kimseye “komşu kapısına ¸evirdi” denmesi
s¸z¸ edilen ilişkiler ağının yoğunluğunu g¸sterdiği gibi, “komşuda pişer,
bize de d¸şer”, “komşu ekmeği komşuya bor¸tur” tarzındaki
atas¸zleri de aynı ilişkiler yapısının mahiyetini t¸m a¸ıklığıyla ortaya koyar.
Peygamber Efendimiz (SAV) Ebu H¸reyre (RA)’dan
rivayet edilen bir hadis-i şeriflerinde ş¸yle buyurmaktadır: “Vallahi m¸min değildir, vallahi m¸min değildir, vallahi m¸min

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

kokusu duyulacak bir yemek pişirildiğinde, bitişik komşuya hediye etmektir. 9-) Satın aldığı meyveden, rastladığı komşusuna hediye etmektir. 10-) Komşuları borç isterse, vermektir. 11-) Komşuları muhtaç ederse, kaldıysa, ihtiyaçlarını gidermektir. 12-) Komşusunu bayramlarda ziyaret etmektir. 13-) Komşunun hayvanlarına taş atmamaktır. 14-) Komşunun çocuklarını, kendininkilere dövmek, dövme yaptırmamaktır. 15-) Komşuların izni olmadan, kendi binasını, onlarınkinden yoksun etmek ve onların kapayacak şekilde yaptırmamaktır. 16-) Komşularını, kendi taraflarından, duvara ağaştırmak, kakmaktan menetmektir. 17-) Komşularına, kendi oluklarının akıntısıyla veya yolunun toprak kazıntısı ve kar koymamak, rahatsız vermemektir. 18-) Komşuların sırlarını ve ayıplarını soruşturmamaktır. 19-) Komşuların hallerini ve işlerini başkalarına söylememektir. 20-) Komşularına yolda rastladıkça ilk selam vermektir. 21-) Komşularla konuşurken lügatı uzatmayıp, lüzumu kadar konuşmaktır. 22-) Komşularından su, tuz ve ateş gibi zararlı maddeleri esirgemeyip vermektir. 23-) Komşuların hediyesini, az da olsa kabul edip, teşekkür bilmektir. 24-) Komşuların ayıplarını örtmektir. 25-) Komşularına dert ortağı olmaktır. 26-) Komşularından izin almadan evini yabancıya satmamaktır. 27-) Komşusu bir yerden dönmüşse ziyaret etmektir. 28-) Komşularını kederli günlerinde teselli etmektir. 29-) Komşuları tarafından davet olununca, kabul edip gitmektir. 30-) Komşuları tarafından davet olununca, kabul edip gitmektir. 31-) Komşusu bir şey isteyince memnuniyetle vermektir. 32-) Komşusu bir kusur işleyince, af ederek, sevgi uyandırmaktır. 33-) Komşuları hasta olunca ziyaret etmektir. 34-) Komşulardan biri vefat edince, cenazesinde hazır bulunmaktır. 35-) Komşuların yetimlerini himaye etmektir. 36-) Komşularıyla buluşunca, gülümlemek, selamlaşmak, tatlı söylemek. 37-) Komşuların kendisine nasıl davranmasını istiyorsa, onlara öyle muamele etmektir. 38-) Başkalarından gelse tahammül edemeyeceği eziyete, komşusundan gelince tahammül etmektir. 39-) Komşulardan kabalık edenlere aldırmmamaktır. 40-) Komşulardan sert söyleyenlere, mülayim davranmaktır. " KAYNAK : VEHBİ AKŞİT KİŞİSEL WEB SAYFASI

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)